

OPINIE SEPARATĂ,

expusă în temeiul articolului 36 alin. (5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 74 din 10 aprilie 2025

1. Prin Decizia nr. 111 din 12 august 2025 a fost declarată inadmisibilă sesizarea nr. 163a/2025 privind controlul de constituționalitate al articolelor 6 alineatele (5) și (6) și 7¹ din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice, depusă de dl Vlad Batrîncea, deputat în Parlament.

2. Normele contestate reglementează obligația partidelor politice de a ține registre ale membrilor de partid, procedura de înscriere în registru a membrilor, obligația de a prezenta registrele Comisiei Electorale Centrale și Agenției Servicii Publice, precum și consecințele neprezentării datelor și informațiilor din registrul membrilor de partid.

3. Potrivit autorului sesizării, prevederile contestate depășesc obiectivul legislatorului reflectat în nota de fundamentare și contravin articolului 41 (*libertatea partidelor și a altor organizații social-politice*) din Constituție. Dispozițiile atacate instituie condiții excesive și disproporționate în raport cu pretinsul scop legitim și reprezintă o ingerință a statului în exercitarea acestui drept fundamental (a se vedea §§ 5, 8 din Decizia nr. 111 din 12 august 2025).

4. În raport cu aceste critici de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a reținut că prevederile contestate de autorul sesizării nu aduc atingere valorilor protejate de articolul 41 din Constituție (a se vedea DCC nr. 111 din 12 august 2025, § 43).

5. Rețin faptul că **dreptul de asociere în partide politice** reprezintă un drept fundamental garantat de articolul 41 din Constituție și articolul 11 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Conform articolului 41 alin. (1) din Constituție, **partidele contribuie la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor**. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că **partidele politice au un rol decisiv în formarea și exprimarea voinței politice a cetățenilor** (a se vedea *Vona v. Ungaria*, 9 iulie 2013, § 56).

6. Potrivit normelor contestate, neprezentarea datelor și informațiilor din registrul membrilor de partid atrage inclusiv **aplicarea prevederilor articolului 21 alin. (1¹) cu referire la partidul politic respectiv** (articolul 7¹ alin. (3) din Legea privind partidele politice). Potrivit articolului 21 alin. (1¹) din Lege, **activitatea partidului politic poate fi limitată** dacă partidul nu a depus raportul privind gestiunea financiară sau nu a prezentat informațiile necesare pentru efectuarea supravegherii și a controlului finanțării partidului politic ori **dacă nu a prezentat datele din registrul membrilor de partid, în termenele și forma stabilite de Comisia Electorală Centrală sau Agenția Servicii Publice**.

7. În același timp, **pe perioada limitării activității partidului politic**, acestuia îi **este interzisă participarea individuală sau în comun la alegeri și referendumuri, producerea, furnizarea, distribuirea și difuzarea publicității politice, fondarea mijloacelor de informare în masă, organizarea întrunirilor, a mitingurilor, a demonstrațiilor, a pichetărilor și a altor acțiuni publice**, folosirea tuturor tipurilor de depuneri bancare, cu excepția cazurilor când sunt necesare decontări cu contractanții, decontări aferente îndeplinirii contractelor individuale de muncă, decontări pentru repararea prejudiciilor cauzate prin acțiunile partidului politic, decontări pentru plata impozitelor, a taxelor și amenzilor (articolul 21 alin. (5) din

Legea privind partidele politice).

8. Prin urmare, **limitarea activității unui partid politic produce ingerințe în dreptul de a fi ales, libertatea de exprimare a opiniei și libertatea întrunirilor.** Drepturile la libera asociere, la întrunire pașnică, la exprimarea opiniei și la alegeri **sunt fundamentale pentru buna funcționare a unei societăți democratice.** Partidele politice, ca instrumente colective de exprimare politică, precum și membrii acestora, se bucură pe deplin de aceste drepturi (a se vedea Liniile directoare comune privind reglementarea partidelor politice, CDL-AD(2020)032, ediția a 2-a, § 76). **Realizarea acestor drepturi fundamentale ține de esența activității unui partid politic.**

9. Astfel, ținând cont de consecințele care pot surveni pentru partidele politice în cazul neprezentării datelor și informațiilor din registrul membrilor de partid **constat incidența articolului 41 din Constituție în prezenta cauză.**

10. Curtea Europeană a statuat că marja de apreciere a statelor poate include și dreptul de a interveni în organizarea internă și funcționarea unui partid în cazul nerespectării de către acesta a unor formalități juridice rezonabile. Dar o asemenea intervenție poate avea loc doar **sub rezerva condiției de proporționalitate** (a se vedea *Tebieti Mühafize Cemiyeti și Israfilov v. Azerbaidjan*, 8 octombrie 2009, § 72; *Sagir și alții v. Grecia*, 24 iunie 2025, § 39).

11. În plus, potrivit Curții Europene, **necesitatea suspendării (limitării) activității unui partid politic trebuie verificată foarte atent**, chiar dacă este de scurtă durată. **Natura temporară a suspendării nu are o importanță decisivă la examinarea proporționalității măsurii**, deoarece chiar și o suspendare temporară ar putea avea, în mod rezonabil, un „efect de descurajare” asupra capacității partidului de a-și exercita libertatea de exprimare și de a-și urmări scopurile politice, mai ales, pentru că ea a fost adoptată în ajunul alegerilor (a se vedea *Partidul Popular Creștin Democrat v. Republica Moldova*, 14 februarie 2006, §§ 68, 77).

12. În baza celor menționate, în opinia mea, Curtea trebuia să **declare sesizarea admisibilă** și, în cadrul **examinării acesteia în fond**, să verifice dacă **ingerința** în dreptul fundamental la libertatea de asociere în partide politice **este prevăzută de lege**, dacă **urmărește un scop legitim** și dacă **este proporțională cu situația care a determinat-o.**

Serghei ȚURCAN,
Judecător al Curții Constituționale

12 august 2025